

Розмноження квіткових рослин

Автор: Крутенюк Людмила Анатоліївна

Тема. Розмноження квіткових рослин. Як виростити нову рослину з насінини.
Як виростити нову рослину без насіння

Мета: формувати уявлення про розмноження квіткових рослин, умови проростання насіння (тепло, вода, повітря), умови росту і розвитку рослин (тепло, вода, повітря, світло), про способи розмноження рослин іншими органами — листком, частинами стебла, кореневими паростками; вміння пророщувати насіння, вирощувати рослини з насіння, розмножувати кімнатні рослини різними способами; формувати вміння бачити проблему і формулювати її у формі запитання, цілеспрямовано сприймати об'єкт або його частину, узагальнювати сприйняття; виховувати спостережливість під час спільної діяльності (виконання довготривалих дослідів).

Хід уроку

I. Перевірка домашнього завдання (тести)

1) Органи відсутні у: **а) водоростей;** б) хвойних рослин; в) мохів;

(назвати водорість - агар - агар)

2) Спорами розмножуються: а) хвойні рослини; **б) папороті;** в) хвоці;

3) Хвойні рослини поділяються на:

а) дерева, кущі, трави; б) дерева, кущі; в) дерева, трави; (назвати рослину - ялівець)

4) Хвойні рослини розмножуються: а) шишками; б) спорами; **в) насінням;**

(назвати рослину - сосна)

5) До квіткових рослин належать: **а) фіалки;** б) папороть; **в) бузок;**

б) Насіння квіткових рослин утворюється з:

а) квітки; б) плоду; в) шишки; (назвати рослину - мальва)

II. Повідомлення теми і мети уроку. Вивчення нового матеріалу

1. Розповідь вчителя з елементами бесіди.

Сьогодні продовжимо вивчення рослин. Звідки взялася така велика кількість рослин? Із чого вони виростають?

Як розмножуються квіткові рослини, ми дізнаємося сьогодні на уроці. Органом розмноження квіткових рослин є квітка. (Відео)

Плід з насінням утворюється з квітки лише після запилення пилком. Як це відбувається в природі? (Відео)

Хто весело літає над рослинами? (Бджоли, комахи, метелики, джмелі)

Так. Це різні комахи збирають із квіток солодкий сік — нектар. Крім нектару, у квіток є пилок. Коли комаха сідає на квітку, пилок потрапляє на її тіло. Комаха перелітає до іншої квітки і переносить на неї пилок. Так відбувається запилення. Бджіл, метеликів, джмелів називають комахами-запилувачами.

Але не всі квіти яскраві, великі і мають запах. Тому багато квітів запилюються вітром. Вітром запилюються і дерева: дуб, вільха, береза. (Відео)

Вітер переносить жовтий пилок над посівами пшениці, вівса...

Плоди захищають насіння і сприяють його розповсюдженню.

Плоди і насіння рослин дуже різноманітні. Вони можуть бути великими і твердими, як у горіха, дрібними і легкими, наче порошинки, як у тополі. Великі й соковиті плоди ростуть на наших яблуках і грушах. Вони дуже поживні й багаті на вітаміни, а тому їх охоче поїдають як люди, так і птахи та звірі. Насіння не пошкоджується в них у шлунку. Потрапляючи разом з послідом у ґрунт, воно проростає.

Слухання вірша «Крилате насіння».

Кружляє над нами насіння крилате,

Радіє насіння, що вміє літати.

Це клени високі з осінньої гілки

Синів проводжають в далеку мандрівку.

І згадують сумно дерева бувалі:

Колись і вони над землею літали.

— Ми знову знялись би, як наше насіння,

Та роки не ті, і тримає коріння.

Кружляє у небі насіння крилате,

Радіє насіння, що вміє літати.

Одна насінина з кленової крони

Довірливо сіла мені на долоню.

і каже: — Я довго блукала над містом,

Але на асфальт не наважилась сісти.

Благаю, мій друже, якщо це не важко,

Візьми й посади мене в землю, будь ласка.

Я виросту кленом у нашому краї

І листом зеленим тебе привітаю.

- Чому насінина не наважилась сісти на асфальт?
- Які умови потрібні насінині для проростання, для росту і розвитку рослин?

2. Практична робота.

Розгляд насінини квасолі.

Демонстрація дослідів, описаних у підручнику (С. 122). (Завдання для дослідів учні отримали заздалегідь. Спостерігали за проростанням насіння.)

- Чому не проросло насіння у холодному місці? (Для проростання насіння потрібне тепло.)
- Чому не проросло насіння квасолі, коли воно було залите водою? (Не було повітря.)
- Чи проросло насіння, коли воно було покладене на зволожену тканину, накрите такою самою тканиною і поставлене у тепле місце? Чому? (Було тепло, повітря і вода.)

Учні доходять висновку: для проростання насіння потрібні такі умови: вода, тепло, повітря.

Фізкультхвилинка.

3. Демонстрація дослідів, описаних у підручнику (С. 123) і проведених учнями в живому куточку за один-два тижні до уроку.

- Чому пожовтіла і зів'яла рослина, яку не поливали? Яка ж умова необхідна для росту рослин? (Вода)
- Чому паросток, який був накритий склянкою, має поганий вигляд? (Не

вистачало повітря)

Зробіть висновок, які загальні умови потрібні для проростання насіння і для подальшого росту і розвитку рослин. (Вода, повітря, тепло, світло)

- Подивіться на останні досліди і зробіть висновок, чим відрізняється паросток квасолі, який посадили у прожарений промитий пісок, від паростка, який росте у звичайному ґрунті. Чому він такий слабкий, відстає в рості, хоча їх обох поливали, розпушували ґрунт і пісок, тримали на світлі?

- Яка ж п'ята умова необхідна для життя рослин? (Поживні речовини).

4. Як виростити нову рослину без насіння?

Розповідь вчителя з елементами бесіди.

Робота з таблицею «Розмноження рослин».

Розгляд рослин, які розмножуються бульбами, цибулинами, кореневищами, відводками, листками,

5. Робота з підручником за завданнями.

6. Закріплення вивченого матеріалу Гра «Назвіть зайве слово»

Бульбами розмножуються картопля, цибулина, **мак**, пролісок, тюльпан.

Стеблом розмножуються верба, смородина, **нарцис**, агрус.

Насінням розмножуються огірок, кріп, **цибуля**, морква, капуста.

7. Підсумок уроку

- Які умови потрібні, щоб рослина добре росла і розвивалась?
- За допомогою яких органів розмножуються рослини?
- Назви рослини, які розмножуються цибулинами, бульбами.

8. Домашнє завдання

Опрацювати статті підручника (С. 120—125), читати і переказувати, відповідати на запитання. Виростити нову кімнатну рослину за допомогою одного із способів, що вивчали сьогодні.□